

ПОРІВНЯЛЬНА ПОЛІТОЛОГІЯ

Викладач: доктор політичних наук, професор, Кіндратець Олена Миколаївна

Кафедра: Політології, 4 корпус, ауд. 310

E-mail: kin-el@ukr.net

Телефон: (061) 228-75-33

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти:	Політологія Магістр						
Статус дисципліни:	Обов'язкова						
Кредити ECTS	4	Навч. рік:	2023-24 2 семестр	Рік навчання	1	Тижні	12
Кількість годин	120	Кількість змістових модулів	6	Лекційні заняття – 24 Семінарські заняття – 12 Самостійна робота – 84			
Вид контролю:	Залік						
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1616						
Консультації: час консультацій за розкладом консультацій (розміщено на стенді кафедри) Moodle (форум курсу), Zoom							

ОПИС КУРСУ

Курс є необхідною складовою частиною базової теоретичної та практичної підготовки студента, що навчається за освітньою програмою «Політологія», а також є основою для подальшого вивчення спеціальних дисциплін.

Курс «Порівняльна політологія» складається з 6-х змістових модулів:

1. Теоретико-методологічні проблеми порівняльної політології.
2. Порівняльний аналіз політичних систем та політичних режимів.
3. Порівняльний аналіз політичних партій
4. Різновиди виборів та виборчих систем.
5. Порівняльний аналіз моделей державного устрою.
6. Особливості державних інститутів в різних країнах світу

Основною **метою** викладання курсу є вивчення студентами-політологами ключових напрямків сучасної порівняльної політології.

Основними **завданнями** курсу є: навчити студентів володінню понятійним апаратом порівняльної політології, методами компаративістики та використанню основних принципів досліджуваної дисципліни; навчити використанню політичної компаративістики в розумінні найважливіших тенденцій світової політики, регіональних і глобальних проблем політичного розвитку; дати можливість студентам-політологам вивчити проблеми і перспективи порівняльного дослідження світової політики, показати значимість емпіричного вивчення сучасної демократії та альтернативних форм правління, політичного розвитку України.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє**:

- фахово тлумачити головні терміни теоретичного курсу;
- порівнювати існуючі проблеми в різних країнах і регіонах світу;
- критично оцінювати досвід та наслідки перетворень у сфері світової політики;
- обирати тип порівняльного дослідження відповідно до специфіки його об'єкта;
- визначати шляхи подолання методологічних проблем порівняльного дослідження;
- чітко визначати переваги та обмеження кожного із видів порівняльного дослідження;
- застосовувати теоретичні знання на практиці.

Використання новітніх програмних засобів під час виконання практичних та семінарських завдань розвине як загальні, так і професійні компетенції слухачів.

Змістове наповнення курсу, що викладається на лекційних і лабораторних заняттях та засвоюється студентом під час самостійної роботи, забезпечує набуття **компетентностей**:

ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

СК01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

СК02. Спроможність здійснювати фахову педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах освіти.

СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК05. Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.

СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК08. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати політичні дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості.

Програмні результати навчання:

ПР 01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.

ПР 02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.

ПР 04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.

ПР 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ПР 10. Реалізовувати в практиці політичної діяльності навички політичного аналізу та прогнозування актуальних державотворчих процесів в Україні та світі.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних та практичних завдань, групових творчих проєктів розміщені на платформі Moodle:
<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1616>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи

Теоретичний контроль (кількість балів зазначено на сторінці дисципліни в moodle) – усні (до 2 балів за один контроль) та письмові (до 5 балів за один контроль) опитування на лекціях, лабораторних заняттях, тестування – (до 5 балів за тест).

Практичний контроль (кількість балів зазначено на сторінці дисципліни в moodle) – розв'язання практичних завдань, завдань самостійної роботи (до 5 балів за один контроль), письмові контрольні роботи (до 5 балів за один контроль, двічі на семестр), тестування – (до 5 балів за тест). Реферат – оволодіння матеріалом, що виноситься на самостійну роботу (до 3 балів за один реферат, один раз на семестр).

Підсумкові контрольні заходи:

Індивідуальне дослідницьке завдання, проєкт (ІДЗ, можливо виконання у групі з двох, трьох студентів).

ІДЗ видається за один – два місяці до завершення теоретичного навчання поточного семестру. Термін виконання не менше одного місяця. Виконане ІДЗ, на передостанньому тижні теоретичного навчання поточного семестру подається викладачеві у вигляді оформленої пояснювальної записки (постановка задачі, виклад основного матеріалу, висновки та рекомендації).

На останньому тижні проводиться публічний захист у групі (до 20 балів).

Формат захисту ІДЗ проєкту: презентація, тривалістю до 10 хвилин та відповідь на задані присутніми питання (до 5 хвилин).

Детальні вимоги та практичні рекомендації до виконання ІДЗ на сторінці курсу у Moodle та на поточних консультаціях.

Результати ІДЗ можуть стати основою для доповідей на студентських науково-практичних конференціях.

Залікове тестове завдання (до 20 балів) – проводиться у системі Moodle. Критерії оцінювання та вимоги до тесту наведено в інструкції до тесту та поточній консультації.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			60
Змістовий модуль 1	Теоретичний контроль.	Тиждень 1-3	5
	Тест за змістовим модулем.	Тиждень 3	
	Семінарські завдання	Тиждень 3	5
			10
Змістовий модуль 2	Теоретичний контроль.	Тиждень 4-6	5
	Тест за змістовим модулем.	Тиждень 5	
	Семінарські завдання	Тиждень 5	5
			10
Змістовий модуль 3	Теоретичний контроль.	Тиждень 7-8	5
	Тест за змістовим модулем.	Тиждень 8	
	Семінарські завдання	Тиждень 7	5
			10
Змістовий модуль 4	Теоретичний контроль.	Тиждень 9-10	5
	Тест за змістовим модулем.	Тиждень 10	
	Семінарські завдання	Тиждень 9	5
			10
Змістовий модуль 5	Теоретичний контроль.	Тиждень 11	5
	Тест за змістовим модулем.	Тиждень 11	
	Семінарські завдання	Тиждень 11	5
			10
Змістовий модуль 6	Теоретичний контроль.	Тиждень 12	5
	Тест за змістовим модулем.	Тиждень 12	
	Семінарські завдання	Тиждень 12	5
			10
Підсумковий контроль (max 40%)			
Заліковий тест за курс			20
Захист індивідуального дослідницького завдання або групового проекту		Тиждень 12	20
Разом			100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні проблеми порівняльної політології			
Тиждень 1 Лекція 1	Становлення порівняльної політології як субдисципліни. Природа порівняння. Використання порівняльного методу в наукових дослідженнях до виникнення та інституціоналізації політичної науки. Етапи розвитку порівняльної політології. Становлення порівняльної політології у другій половині XIX сторіччя. «Традиційна порівняльна політологія» Досягнення традиційної компаративісти. Критика традиційної порівняльної політології. Криза традиційної порівняльної політології в період між світовими війнами. Нова порівняльна політологія. Евенстонський семінар: методологічні принципи порівняння. Плюралістична порівняльна політологія. Формування компаративістських субдисциплін. Порівняльна політологія як галузь науки і як навчальна дисциплін.	Фронтальне опитування (усне, письмове, тестування)	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 2 Лекція 2	Види порівняльних досліджень. Сегментація та її значення в порівняльних дослідженнях. Основні види порівняльних досліджень. «Case-study». Бінарне порівняння. Прямий і непрямий різновиди бінарного аналізу. Дві стратегії прямих бінарних досліджень: максимальної подібності та максимальної відмінності. Регіональні порівняння. Тематичне дослідження. Крос-національне порівняння. Два рівні реалізації дослідницької стратегії при крос-національному порівнянні: макросоціальний та системний. Крос-темпоральні дослідження, їх особливості.	Фронтальне опитування (усне, письмове, тестування).	
Тиждень 3 Лекція 3	Методологічні проблеми порівняльних політологічних досліджень	Фронтальне опитування (усне, письмове, тестування).	
Тиждень 3 Семинар 1	Види порівняльних досліджень. Сегментація та її значення в порівняльних дослідженнях. Основні види порівняльних досліджень. «Case-study». Бінарне порівняння. Прямий і непрямий різновиди бінарного аналізу. Регіональні порівняння. Тематичне дослідження. Крос-національне порівняння. Крос-темпоральні дослідження, їх особливості.	Згідно плану заняття, перевірка, оволодіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями та навичкам	5
		Тест за змістом модуля	5
			10
Змістовий модуль 2. Порівняльний аналіз політичних систем та політичних режимів			
Тиждень 4 Лекція 4	Порівняльний аналіз політичних систем. Політична система та її оточення. Специфіка політичних систем. Теорія політичної системи Істона. Теорія політичної системи Алмонда та її значення для компаративістики. Функції політичної системи. Функції політичного курсу: екстрактивна, дистрибутивна, регулятивна і символічна. Класифікація політичних систем. Політична система України.	Згідно плану заняття, перевірка, оволодіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями та навичками	

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни**

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Тиждень 5 Лекція 5	Компаративістські дослідження політичних режимів. Поняття «політичний режим». Основні процеси взаємодій між елементами політичної системи, що визначають характер політичного режиму. Критерії диференціації політичного режиму: міра концентрації та обмеження влади; міра політичного, економічного, соціального плюралізму; моделі політичної мобілізації громадян; роль ідеології в процесі забезпечення підкорення управлінцям; стан прав людини.	Фронтальне опитування (усне, письмове).	
Тиждень 5 Семінарське заняття 2	Порівняльні дослідження політичних режимів.	Згідно плану заняття, перевірка ,оволодіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями та навичками	5
Тиждень 6 Лекція 6	Компаративістські дослідження політичних режимів. Класифікація політичних режимів. Авторитарний, тоталітарний, демократичний політичний режим. Посттоталітарний режим. Виміри демократії. Індекси демократії.	Фронтальне опитування Тест за змістом модуля	5
			10
Змістовий модуль 3. Порівняльний аналіз політичних партій			
Тиждень 7 Лекція 7	Партії та їх роль і функції в суспільстві	Фронтальне опитування (усне, письмове, тестування).	
Тиждень 7 Семінарське заняття 3	Порівняльний аналіз партій	Згідно плану заняття, перевірка ,оволодіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями та навичками	5
Тиждень 8 Лекція 8	Партійні системи та їх різновиди	Згідно плану заняття, перевірка ,оволодіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями та навичками	
			5
			10

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
**ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА
УПРАВЛІННЯ**
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовний модуль 4. Різновиди виборів та виборчих систем			
Тиждень 9 Лекція 9	Порівняльний аналіз виборів	Фронтальне опитування (усне, письмове, тестування)	
Тиждень 9 Семінарське заняття 4	Порівняння аналіз виборів. Вибори в демократичних та недемократичних країнах.	Згідно плану заняття, перевірка ,оволодіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями та навичками	5
Тиждень 10 Лекція 10	Виборчі системи та їх особливості.	Фронтальне опитування (усне, письмове)	
		Тест за змістовим модулем	5
			10
Змістовий модуль 5. Порівняльний аналіз моделей державного устрою			
Тиждень 11 Лекція 11	Моделі державного устрою	Фронтальне опитування (усне, письмове, тестування)	
Тиждень 11 Семінарське заняття 5	Порівняльний аналіз моделей державного устрою.	Згідно плану заняття, перевірка ,оволодіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями та навичками	5
		Тест за змістовим модулем	5
			10
Змістовний модуль 6. Особливості державних інститутів в різних країнах світу			
Тиждень 12 Лекція 12	Порівняння державних інститутів	Фронтальне опитування (усне, письмове, тестування)	

Тиждень 12 Семінарське завдання 6	Порівняння аналіз державних інститутів	Згідно плану заняття, перевірка ,оволодіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями та навичками	5
		Тест за змістовим модулем	5
			10
			60

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
		Тест за змістовим модулем	2
Тиждень 12 Захист ІДЗ	Підсумковий контроль	Захист ІДЗ. Доповідь. Презентація.	20
Тиждень 13	Підсумковий контроль Екзамен	Тестування (проводиться у системі Moodle)	20
Всього			100

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

- Гелей С. Д., Рутар С. М. Політико-правові системи світу : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2020. 346 с.
- Демократичний транзит у країнах Вишеградської групи й Україні: вибрані аспекти : навчальний посібник / за ред. Дмитра Шевчука та Віталія Лебедюка. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2018. 224 с.
- Політологія : підручник / М. П. Требін та ін. ; за ред. проф. М. П. Требіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право. 2018. 460 с.
- Теорія політичних партій та партійних систем : навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «політологія» / Монолатій Іван Сергійович (укл.). Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 2018. 78 с.
- Шабанов М. О. Сучасні політичні режими: концептуальні засади та практичний вимір : навчальний посібник. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. 2022. 142 с.

ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

- Базовкін В. Г., Кремень В. Г. Політичні партії України: порівняльний аналіз програмних документів. Київ : Основи, 1994. 267 с.
- Балабан Р. Принцип державного фінансування передвиборних кампаній: порівняльний аналіз виборчого законодавства країн молодшої демократії Центральної та Східної Європи. Наукові записки ШЕНД. 1997. Вип. 1. С.45-59.
- Бурдяк Я. Політична культура країн Європи в контексті інтеграційних процесів : монографія. Чернівці : Рута, 2004. 328 с.
- Виборчі системи з відкритими списками: в пошуках оптимальної моделі для України Київ : Міжнародна фундація виборчих систем (IFES) в Україні, 2017. 215 с.
- Гедікова Н. П. Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Порівняльна політологія». Одеса : Університет Ушинського, 2020. 55 с.
- Давимука С., Колодій С., Кужельюк Ю., Харченко В. Політичні режими сучасності та перехід до демократії : монографія. Львів : Новий світ-2000, 1999. 347 с.
- Зеленько Г. І. Порівняльна політологія: науковий напрям чи метод дослідження. Наукові записки ШЕНД. 1998. Вип. 5. С.23-35.
- Конончук С. Г., Валєвський О. Л., Ярош О. А. Практика бікамералізму в унітарних державах (порівняльний аналіз). Київ, 2008. 112 с.
- Курган Я. М. Принцип спадкоємності в розвитку політичних систем : монографія. Київ : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. 284 с.
- Ляшенко Т. Трансформація політичних систем в країнах Центральної Азії: національний та регіональний аспекти : монографія. Київ : ШІЕНД, 2011. 288 с.
- Перспективи та напрямки модернізації політичної системи України : монографія / за ред. О.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни

- М. Кіндратець. Запоріжжя : ЗНУ, 2014. 338 с.
12. Політичний режим і народовладдя в Україні : політологічний аналіз : монографія / за ред. Ф.М. Рудича. Київ : ПІЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2011. 316 с.
  13. Порівняльна політика. Основні політичні системи сучасного світу / за ред. В. Бакірова, М. Сазонова. Київ : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. 576 с.
  14. Романюк А. С. Порівняльний аналіз політичних інститутів країн Західної Європи: монографія. Львів : ВЦ ЛНУ імені І.Франка, 2007. 391 с.
  15. Сухонос В. В. Динаміка сучасного державно-політичного режиму в Україні: антимонія демократизму і авторитаризму. Суми : Університетська книга, 2003. 336 с.
  16. Almond, Gabriel A., and Powell, G. Bingham Jr. Comparative Politics: A Developmental Approach. Boston : Little and Brown, 1966. 348 p.
  17. Bates Robert H. Comparative Politics and Rational Choice: A Review Essay. American Political Science Review. 1997. №91. P. 699–704.
  18. Lichbach Mark I., ed. Comparative Politics: Rationality, Culture, and Structure. Cambridge : Cambridge University Press, 1997. 321 p.
  19. Meier Kenneth J.. Replication: A View from the Streets. Political Science and Politics. 1995. 28. pp.456–459.
  - 20.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Долженков О. О. Методологічні проблеми порівняльного аналізу політичних інститутів та процесів. Політичне життя. 2022. № 2. С. 70-77. URL: <https://jpl.donnu.edu.ua/article/view/12176>
2. Дослідження стану свободи в світі («Дім свободи»). URL: <http://www.freedomhouse.org>
3. Дослідження громадської думки «Євробарометр» URL: <http://europa.eu.int/comm/dg10/epo/polls.html>
4. Кармазіна М., Могилевець О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях. Політичний менеджмент. 2006. № 5. С. 3-17. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9642/01-Karmazina.pdf?sequence=1>
5. Кобильник В. В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. Збірник наукових праць «Політологічні студії». 2011. Випуск 2. С. 54-65. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/38801/06-Kobilnik.pdf?sequence=1>
6. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі : електронний навчальний посібник. URL: <https://multimedia.posibnyku.vntu.edu.ua/mm/Ukraine-EU/txt/01.html>
7. Порівняльна база даних 23 країн за період 1960-2004 рр. Інституту політичних наук Університету Берну (Швейцарія). URL: http://www.ipw.unibe.ch/content/team/klaus_armingeon/comparative_political_data_sets/index_ger.html
8. Проблеми модернізації політичних систем сучасності : монографія. за заг. ред. : Л. М. Герасіної, О. Г. Данильяна Харків : Право. 2008. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi44/0034497.pdf> (дата звернення: 25.08.2023).
9. Романюк А. С. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір : дисертація на здобуття наукового ступеня доктора політичних наук. Львів. 2008. 491 с.
URL: <https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/12/Final-tekst-WU.pdf>
10. Степанова Н. Є., Мілюкова А. О. Адаптація запозичених політичних інститутів: деякі питання теорії та пострадянської практики. Дослідження політичної взаємодії в умовах трансформації суспільства: збірка наукових праць / Ануфрієв Л. О. та інші. Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова. 2013. С. 5-32. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/handle/123456789/5157/532.pdf;jsessionid=D56B2DA0E6F7EF37EE3688B6674AE27B?sequence=1>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни
РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування занять обов'язкове.

Завдання мають бути виконанні в зазначені терміни.

Пропуски занять, незалежно від причини підлягають відпрацюванню у години консультацій.

За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час занять персональні електронні пристрої (телефони, ПК) можна використовувати лише за умови виробничої необхідності (за погодженням з викладачем). Мобільні телефони повинні бути переведені на беззвучний режим. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо.

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. *Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.*

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методика проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yeds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. (061) 228-75-50

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>